СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Елена Атанасова Благоева,

преподавател в секция „Педагогика“ към Департамент „Чужди езици и култури“ на НБУ, доцент по Професионално направление 3.7. Администрация и управление (управление в образованието и културата)

за придобиване на научна степен „доктор“

по Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по …

Научна специалност: Методика на обучението по съвременни езици (английски език)

с кандидат Лиляна Тодорова-Рускова

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

През последните години редица фактори наложиха все по-активно да се прилагат информационните технологии в обучението. В този контекст са изследователските търсения на докторанта Лиляна Тодорова-Рускова, а именно – усъвършенстване методиката на преподаване на английски език, за да отговори на новите предизвикателства. Дисертационният труд на тема „**Модел за формиращо оценяване, базиран на електронно портфолио, в обучението по английски език за специални цели**“ поставя на фокус една неизследвана тема у нас – приложението на електронно портфолио в процесите на преподаване, учене и оценяване в обучението по английски език на студенти в областта на икономическите науки. Докторантът Лиляна Тодорова-Рускова е преподавател по английски език в УНСС, автор на научни изследвания и учебни помагала, със значим теоретичен и практически опит в очертаното изследователско поле.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд

Целите на дисертационния труд са ясно и точно дефинирани в два пункта: конструиране и апробиране на модел за формиращо оценяване чрез е-портфолио в обучението по английски език за специални цели.

Задачите в дисертационния труд логично следват поставените цели и обхващат процеса по конструиране и апробиране на модела: теоретичен анализ на специализирана научна литература, технологични стъпки по създаване на модел за формиращо оценяване чрез е-портфолио, провеждане на педагогически експеримент и математико-статистическа обработка на получените данни и заключения относно приложимостта на модела.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд

В теоретико-методологични основи на изследването докторанта основателно разглежда обучението по специализиран английски език като подкатегория на чуждоезиковото обучение и в тази посока търси спецификата на комуникативния подход, съобразно нуждите и целите на обучаваните в определена професионална област. Направен е задълбочен анализ на основните модели на обучение, които използват дигитални технологии. Съгласна съм с твърдението на докторанта, че при анализираните видове обучение, включващи използване на ИКТ, разликите се отнасят предимно до степента на интегрирането им в традиционен контекст.
Докторантът успешно аргументира защо използва модела ADDIE за педагогическа дейност в рамките на електронно обучение. Принципният подход на Станли при разработването на предложения модел за формиращо оценяване чрез е-портфолио също е приложен целесъобразно.
Избраната методология е логична основа за изследователското търсене на докторанта по посока на формиращото оценяване в обучението по английски език за специални цели. Споделям мнението на Лиляна Тодорова-Рускова, че формиращото оценяване позволява да се проследи напредъка на обучаемите и да се подпомогне ефективното им учене. В търсенето на алтернативни форми на формиращото оценяване електронното портфолио е едно доказано средство за обучение и оценяване.

4. **Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд**

- Направен е теоретичен анализ на научната литература по изследваната проблематика.
- Разработен и апробиран е методически модел за приложение на електронно портфолио във формиращото оценяване по АСЦ, който има потенциала да повиши качеството му, успеваемостта на студентите, както и тяхната мотивация и автономност.
- Разработен е методически инструментариум на английски и български език за самооценяване на езиковата компетентност по специализиран английски език за студенти по икономика.
- Съставен е списък със специализирани платформи и сайтове за създаване или ползване на готови автентични ресурси за целите на обучението по АСЦ на студенти по икономика.
- Разработена е рубрика за оценяване на функционалните, техническите и педагогическите аспекти на инструментите за електронно чуждоезиково обучение във висшето образование.
- Създадена е база от автентични учебни материали и задачи, с цел практикуване на целеви езикови умения от професионалната сфера.
- Създадена е медиатека с дигитални ресурси по АСЦ, характеризиращи се с автентичност, интерактивност, адаптивност и преносимост на съдържанието.

5. **Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани**.

По темата на дисертационния труд докторантът прилага:

- две учебни помагала за развитие на умения по бизнес английски, издадени от УНСС през 2020 г. и 2022 г.;
- една статия в годишник на Департамент „Чужди езици и култури“ на НБУ от 2021 г.;

- една статия в списание Journal for Research Scholars and Professionals of English Language Teaching (JRSP-ELT) от 2023 г. и
- доклад в съавторство от международна научна конференция през 2020 г.

6. **Мнения, препоръки и бележки**

Представеният методически модел за формиращо оценяване чрез електронно портфолио съответства на учебната програма и заложените учебни цели за развитие на професионалната комуникативна компетентност на студентите по икономика. Дизайнът на иновативния модел за формиращо оценяване осигурява модернизирана учебна среда, базирана на конструктивистките принципи и е ориентирана към стимулиране на активността и мотивацията на обучаемите. Моделът се отличава с разнообразие на форми на оценяване на интегрирани умения, което повишава обективността на оценяването и дава възможности за развитие на когнитивни умения от по-висок ред и трансфер на усвоените от студентите знания и умения в реални ситуации.
Методическият модел за формиращо оценяване чрез електронно портфолио може успешно да се адаптира и приложи в други лекционни курсове в системата на висшето образование.

7. **Заключение с ясно формулирана положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд**

Дисертационният труд на Лиляна Тодорова-Рускова на тема „**Модел за формиращо оценяване, базиран на електронно портфолио, в обучението по английски език за специални цели**“ е задълбочено научно изследване, което напълно отговаря на изискванията за придобиване на научна степен „доктор“. В заключение на настоящето становище предлагам на уважаемото научно жури да оцени научния принос на дисертационното изследване и присъди на докторанта Лиляна Тодорова-Рускова научна степен „доктор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по … , научна специалност Методика на обучението по съвременни езици (английски език).

03.04.2023 г.
гр. София

доц. д-р Елена Благоева
Секция „Педагогика“
Департамент „Чужди езици и култури“
Нов български университет